

ननु स्वर्गात्कथमतिदूरे मया गन्तव्यमित्यत आह परमा परमाणि दूरदेशस्थानि रज्ञांसि स्थानानि ते तव दूरे न चित् दूरे न सन्ति चित्शब्दोऽप्यर्थे (४.) अति-
दूरमपि ते निकटम् अत आयाहीत्यर्थः ॥ ११ ॥

अषाढं युत्सु पृतनासु पप्रिं स्वर्षामप्सां वृजनस्य गोपाम् ।

भरेषुजां सुक्षितिं सुश्रवसं जयन्तं त्वामनुमदेम सोम ॥ २० ॥

चतस्रः सोमदेवत्यास्त्रिष्टुभः । हे सोम त्वां जयन्तमुत्कर्षेण वर्तमानमनु (९.)
वयं मदेम कृष्टाः स्याम । किम्भूतं त्वां युत्सु युद्धेषु अषाढमसह्यनमनभिभूतम् ।
पुनः कीदृशं पृतनासु सेनासु पप्रिं पालयितारम् । स्वर्षाम् स्वर्दिवं सनोति स-
म्भजते स स्वर्षाः तम् । अप्साम् अपो जलानि सनोतीत्यप्साः तम् । वृजनस्य
बलस्य गोपां रक्षकम् । भरेषुजां संग्रामेषु जेतारम् । सुक्षितिं सुनिवासम् । सुश्र-
वसं शोभनं श्रवः कीर्तिर्यस्य स सुश्रवाः तम् ॥ अषाढम् सह्यतेऽसौ साढः न
साढः असाढस्तम् सह्येः क्तः ङत्वं [पा० ८. २. ३१.] धत्वं [पा० ८. २. ४०.] ण्वत्वं [पा०
८. ४. ४१.] ङो ङे लोपः [पा० ८. ३. १२.] ङलोपे पूर्वस्य दीर्घाऽणः [पा० ६. ३. १११.]
बाहुलकात् सह्यिवहोरोदवर्णस्येति [पा० ६. ३. ११२.] अस्याप्रवृत्तिः षत्वं हान्द-
सम् । पप्रिम् पृ पालनपूरणयोः आदगमकृतेति [पा० ३. २. १७१.] किः द्विवादि ।
स्वर्षाम् स्वःपूर्वात्मनोतेविट् विट्पुनोरनुनासिकस्यात् [पा० ६. ४. ४१.] । एवम-
प्साम् । गोपायतीति गोपाः द्विप् अतो लोपः षलोपः । भरेषुजाम् भरेषु सं-
ग्रामेषु जयति शत्रूनि भरेषुजाः कृत्स्नदत्तात्सप्तम्या इति [पा० ६. ३. १.] अलुक्
जयतेरौणाडिको डाप्रत्ययः । मदेम मदी कृषे लिङ् व्यत्ययेन शप् ॥ २० ॥

III. सोमो धेनुं सोमो अर्वन्तमाशुं सोमो वीरं कर्मण्यं ददाति ।

सादन्यं विदथ्यं सभेयं पितृश्रवणं यो ददाशदस्मै ॥ २१ ॥

यो यज्ञमानोऽस्मै सोमाय ददाशत् ददाति रुविः तस्मै सोमो धेनुं ददाति ।
आशुं शीघ्रमर्वन्तमश्वं च सोमो ददाति । सोमश्च तस्मै वीरं पुत्रं ददाति कीदृशं
वीरं कर्मण्यं कर्मणि साधुम् । सादन्यं सद्ने गृहे साधुम् । विदथ्यं विदथो यज्ञ-
स्तत्र साधुम् । सभेयं सभामर्हति सभेयस्तम् । पितृश्रवणं पितरं शृणोति पितृश्रव-